

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА

“30” 05. 2023р.

«СХВАЛЕНО»

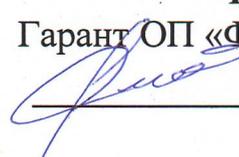
на засіданні кафедри банківської справи та страхування
Протокол № 10 від «29» травня 2023 р

В.о.Завідувача кафедри

Вікторія КОСТЮК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Фінанси і кредит»

Юлія НЕГОДА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГРОШІ І КРЕДИТ**

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»

**Освітня програма «Фінанси і кредит» (скороченого терміну денної(заочної)
форми навчання))**

Факультет Економічний

Розробник: к.п.н., доцент Аврамчук Л.А.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Гроші і кредит

(назва)

(скороченого терміну денної(заочної) форми навчання)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>072 - фінанси ,банківська справа та страхування</i>	
Освітня програма	<i>Фінанси і кредит</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	300	
Кількість кредитів ECTS	10	
Кількість змістових модулів	5	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+	
Форма контролю	<i>Екзамен(2 семестр) Залік(1 семестр)</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1,2	2
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	210 год.	288год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета- надання студентам теоретичних та практичних знань для управління роботою в організації грошового обороту (руху грошей), сформувати у студентів теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів у системі регулювання економіки України; вивчення економічних відносин, пов'язаних з оборотом грошей та кредиту в сучасній економіці.

Завдання - вивчення та оволодіння базою знань з теорії(концепцій) грошей та кредиту;

- вивчення економічного змісту таких категорій як „гроші”, „кредит”; «грошовий оборот» тощо;
- оволодіння особливостями функціонування грошового обігу, грошових потоків, грошового ринку та грошових систем;
- засвоєння основ кредитних, розрахункових і валютних відносин;
- оволодіння знаннями щодо монетарної політики;
- засвоєння знань щодо здійснення кредитного процесу в банківській сфері;
- розуміння специфіки діяльності фінансових посередників грошового ринку;
- засвоєння особливостей співпраці України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** сутність та функції таких категорій, як „гроші”, „кредит”, зміст основних теорій грошей, поняття грошового обігу, грошових потоків, грошового ринку та грошових систем, переваги фінансового посередництва, основ кредитних, розрахункових і валютних відносин; особливості кредитного процесу, специфіку співпраці України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями.

вміти: використовувати грошово-кредитні інструменти у системі регулювання економіки України, оцінювати кредитну історію позичальника, аналізувати та розраховувати грошову масу в грошовому обороті.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність : Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК10. Здатність працювати у команді.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «Економічний зміст грошей»												
Тема 1. Сутність та функції грошей	18	2	4			12	21	1				20
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки	21	3	6			12	23		1			22
Тема 3. Грошовий ринок	25	4	6			15	24	1	1			22
Разом за змістовним модулем 1	64	9	16			39	68	2	2			64
Змістовий модуль 2. «Теорії грошей»												
Тема 4. Грошові системи	20	2	6			12	21	1				20
Тема 5. Інфляція та грошові реформи	18	2	4			12	21		1			20
Тема 6. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	18	2	4			12	20					20
Разом за змістовним модулем 2	56	6	14			36	62	1	1			60
Змістовий модуль 3. «Фінансові посередники»												
Тема 7. Фінансові посередники грошового ринку	42	2	6			34	27	1				26
Тема 8. Грошово-кредитна політика та інструменти її регулювання	40	2	4			34	24		1			23
Разом за змістовним модулем 3	82	4	10			68	51	1	1			49
Змістовий модуль 4. Теорія і практика кредитування												
Тема 9. Кредит у ринковій економіці	24	4	6			14	31	1				30
Тема 10. Етапи банківського кредитування	21	2	4			15	28		1			27
Разом за змістовним модулем 4	45	6	10			29	59	1	1			57

модулем 4											
«Змістовий модуль 5. Гроші і світова економіка»											
Тема 11. Валютний ринок та валютні системи	26	2	4			20	29	1			28
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	27	3	6			18	31		1		30
Разом за змістовним модулем 5	53	5	10			38	60	1	1		58
Усього годин	300	30	60			210	300	6	6		288

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

«Економічний зміст грошей»

Тема лекційного заняття 1. Сутність та функції грошей

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний результат розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у творенні грошей.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, особливості мінової і споживної вартості грошей як товару. Конкретна і загально споживна вартість грошового товару, формування суперечності між ними і вирішення її в неповноцінних грошах. Форми грошей та їх еволюція. Причини та механізм демонетизації золота. Неповноцінні форми грошей та їх кредитна природа. Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей як грошей. Вартість грошей і час. Функції грошей. Поняття функції грошей. Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Міра вартості в умовах інфляції. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Гроші як засіб обігу в умовах інфляції. Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання. Вплив інфляції на гроші як засіб платежу. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу та інфляції на функцію засобу нагромадження.

Світові гроші. Суть світових грошей. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання національних та колективних валют як світових грошей.

Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні й соціальні процеси. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів. Вплив зміни кількості грошей на основні макро- та мікроекономічні процеси.

Тема лекційного заняття 2. Грошовий обіг і грошові потоки

Суть грошового обігу як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обігу. Основні суб'єкти грошового обігу. Основні ринки, що взаємозв'язуються грошовим обігом. Сукупний грошовий обіг як макроекономічне явище та обіг грошей на мікроекономічному рівні, їх єдність та відмінності. Економічна основа грошового обігу. Єдність та безперервність як визначальні риси грошового обігу.

Модель сукупного грошового обігу. Обіг продуктів та доходів як основа побудови грошового обігу. Групування суб'єктів обігу в моделі. Грошові потоки та їх взаємозв'язок у моделі. Національний дохід і національний продукт як визначальні потоки грошового обороту. Потоки ін'єкцій і потоки втрат. Балансування грошового обігу.

Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий сектори грошового обігу. Сектор грошового обігу, фіскально-бюджетний та кредитний сектори. Маса грошей, що обслуговує грошовий обіг: поняття, склад та фактори, що визначають зміну. Показники маси грошей, грошові агрегати, їх характеристика, грошова база, її склад.

Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу. Вплив швидкості на масу та сталість грошей. Порядок визначення швидкості обігу грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обігу, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог.

Грошово-кредитний мультиплікатор, його механізм, показники мультиплікатора та чинники впливу на його рівень.

Тема лекційного заняття 3. Грошовий ринок

Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Суб'єкти та інструменти грошового ринку. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак — попиту, пропозиції, ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Сектори прямого і опосередкованого фінансування.

Структура грошового ринку. Критерії класифікації. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку. Попит на гроші. Суть та форми прояву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

«Теорії грошей»

Тема лекційного заняття 4. Грошові системи

Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи.

Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого й кредитного обігу. Створення і розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.

Державне регулювання грошового обігу як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Грошово-кредитна політика центрального банку — суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Проблема монетизації ВВП в Україні.

Тема лекційного заняття 5. Інфляція та грошові реформи

Суть, форми прояву та закономірності розвитку інфляції.

Причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція витрат.

Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва. Інфляція та економічний цикл.

Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика.

Особливості інфляції в Україні в перехідний період.

Суть грошових реформ. Види грошових реформ та способи їх класифікації.

Особливості проведення грошової реформи в Україні. Багатофакторність, багатоцільове спрямування та довготривалість грошової реформи в Україні. Порядок випуску гривні в обіг у вересні 1996 р.

Тема лекційного заняття 6. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Металістична теорія грошей та її розвиток. Основні представники металістичної теорії грошей. Номіналістична теорія грошей. Основні представники номіналізму. Вклад Дж. Кейнса у вдосконалення теорії і практики застосування кількісної теорії грошей та розбудови кредитно-грошового механізму державного регулювання економіки. Кількісна теорія грошей. Подальший розвиток кількісної теорії грошей у працях І. Фішера. Абсолютний рівень цін з позицій кількісної теорії. Кейнсіанська теорія інфляції. Монетаристська концепція інфляції. М. Фрідмен як основний представник монетаристської концепції інфляції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

«Фінансові посередники»

Тема лекційного заняття 7. Фінансові посередники грошового ринку

Суть, призначення та види фінансового посередництва.

Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Суть та функції банків.

Банківська система. Поняття банківської системи, її цілі та функції. Специфічні риси банківської системи. Принципи побудови банківської системи. Особливості побудови банківської системи в Україні.

Небанківські фінансово-кредитні установи. Схожість та відмінність їх діяльності і діяльності банків. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ: страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних фондів та ін.

Призначення, статус та основи організації центрального банку. Незалежний статус центрального банку, його значення та форми реалізації.

Операції центрального банку. Характеристика емісійної операції, операцій банку банків, банківського регулювання та нагляду фінансового агента уряду, провідника монетарної політики.

Походження та розвиток комерційних банків. Еволюція банків від приватних кредиторів до багатофункціональних посередників на грошовому ринку. Банки в умовах капіталізму. Роль банків у сучасних ринкових економіках.

Пасивні операції комерційних банків. Формування власного капіталу банку. Залучення і запозичення коштів.

Активні операції комерційних банків. Кредитні операції. Інвестиційні операції.

Банківські послуги. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Інші види банківських послуг.

Стабільність банків і механізм її забезпечення. Поняття банківської стабільності та її значення. Показники стабільності та економічні нормативи, що її забезпечують. Страхування банківських депозитів. Створення резервів для покриття ризиків. Ліквідність банків.

Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.

Тема лекційного заняття 8 Грошово-кредитна політика та інструменти її регулювання

Визначення суті та завдань грошово-кредитної політики. Основні суб'єкти та цілі монетарної політики. Політика обов'язкового регулювання. Облікова (процентна) політика НБУ. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Інші інструменти регулювання грошово-кредитної політики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

«Теорія і практика кредитування»

Тема лекційного заняття 9. Кредит у ринковій економіці

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості прояву їх у різних галузях народного господарства.

Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на основі повернення. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Об'єкти і суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Теоретичні концепції кредиту.

Стадії та закономірності руху кредиту. Кругообіг капіталу і виокремлення стадій руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівнях. Принципи кредитування.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту, критерії їх класифікації. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважний вид кредиту. Функції кредиту, їх сутність та призначення.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей.

Процент за кредит. Суть процента, види, економічні межі руху та фактори зміни ставки процента. Процент в умовах інфляції. Роль процента.

Розвиток кредитних відносин в Україні в перехідній економіці. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту. Перспективи розвитку кредиту в Україні.

Тема лекційного заняття 10. Етапи банківського кредитування

Розгляд заявки на отримання кредиту, склад пакета документів. Питання, які з'ясує банківський працівник у ході співбесіди. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

Структурування позики та форми забезпечення повернення кредиту. Кредитний моніторинг.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

«Гроші і світова економіка»

Тема лекційного заняття 11. Валютний ринок та валютні системи

Суть валюти, призначення та сфера використання. Види валют: національні, іноземні, колективні, конвертовані, неконвертовані. Чинники та значення конвертованості валюти. Особливості валютних відносин.

Валютний ринок: суть, об'єкти та суб'єкти, ціна, інфраструктура. Чинники впливу на кон'юнктуру валютного ринку. Характеристика основних операцій на валютному ринку.

Валютний курс: суть, основи формування та чинники впливу. Види валютних курсів. Регулювання валютних курсів. Розвиток режиму валютного курсу в Україні.

Валютні системи та валютна політика. Поняття, призначення та елементи національної валютної системи. Валютне регулювання та валютна політика: курсова, облікова, інтервенційна. Особливості формування валютної системи України. Органи валютного регулювання.

Світова та міжнародні валютні системи. Поняття світової валютної системи, її елементи та етапи розвитку, Бреттон-Вудська та Ямайська світові валютні системи. Поняття міжнародної

валютної системи. Формування Європейської валютної системи, трансформація її в Європейський валютний союз зі спільною валютою та єдиним центральним банком.

Тема лекційного заняття 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрями співпраці МВФ з Україною.

Група Світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Створення та призначення Чорноморського банку торгівлі та розвитку.

Європейський банк реконструкції та розвитку. Порядок створення, призначення і функції ЄБРР. Напрями співробітництва з Україною.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, походження та функції грошей	4
2	Грошовий ринок	6
3	Грошові системи	6
4	Інфляція та грошові реформи	4
5	Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	4
6	Фінансові посередники грошового ринку	9
7	Валютний ринок та валютні системи	6
8	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	8

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Грошовий обіг і грошові потоки	6
2	Грошово-кредитна політика та інструменти її регулювання	6
3	Кредит у ринковій економіці	10
4	Етапи кредитного процесу	6

6. Теми лабораторних занять Не передбачено навчальним планом

7. Теми самостійної роботи

(денна форма навчання (скорочений термін навчання))

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть і функції грошей	20
2	Формування грошової пропозиції	20
3	Грошова маса та її показники	20
4.	Суть інфляції та її види	20
5.	Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва.	20
6.	Валютний курс. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований)	20
7.	Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей	20
8.	Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва	20
9.	Небанківські фінансово-кредитні установи. Схожість та відмінність їх діяльності і діяльності банків.	15
10.	Валютне регулювання та валютна політика	20
11.	Група Світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною.	15
12.	Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрями співпраці МВФ з Україною.	18

	всього	210
--	--------	-----

(заочна форма навчання(скорочений термін навчання))

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть і функції грошей	20
2	Формування грошової пропозиції	20
3	Грошова маса та її показники	20
4.	Суть інфляції та її види	20
5.	Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва.	20
6.	Валютний курс.Види валютних курсів(офіційний, плаваючий, фіксований)	20
7.	Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей	20
8.	Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва	20
9.	Небанківські фінансово-кредитні установи. Схожість та відмінність їх діяльності і діяльності банків.	15
10.	Валютне регулювання та валютна політика	20
11.	Група Світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною.	15
12.	Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрями співпраці МВФ з Україною.	18
	всього	288

8.Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання для визначення рівня знань

1. Класифікація видів кредиту.
2. Складові кредитної заявки та пакета супроводжуючих документів на початку кредитного процесу.
3. Концепція еволюційного походження грошей.
4. Суть та види грошових реформ.
5. Принципи і функції кредиту.
6. Грошові агрегати. Закон грошового обігу.
7. Попит на гроші з позиції сучасної теорії.
8. Монетарна політика: цілі та інструменти.
9. Вплив держави на створення грошей.
10. Пояснити належність грошової маси за ступенем ліквідності до грошових агрегатів.
11. Суть та структура грошового ринку.
12. Пропозиція грошей на грошовому ринку.
13. Процентна політика як інструмент реалізації тактичних цілей монетарної політики.
14. Особливості кредитних відносин в АПК.
15. Розкрити зміст функції грошей як засобу платежу, засобу обігу.
16. Державне регулювання грошової сфери.
17. Суть та види інфляції.
18. Види процентів на грошовому ринку.
19. Міра вартості як важлива функція грошей. Масштаб цін.
20. Антиінфляційна політика.
21. Структура грошового обороту
22. Класифікація грошових агрегатів в Україні.
23. Отримання та розгляд кредитної заявки як перший етап процесу банківського кредитування.
24. Походження грошей та їх суть.

25. Небанківські фінансові посередники.
26. Форми документів при здійсненні безготівкових розрахунків.
27. Теорії кредиту.
28. Необхідна ставка доходу: суть та складові.
29. Організація готівкового грошового обігу та його регулювання.
30. Кредитний моніторинг та контроль якості виданих кредитів як етап банківського кредитування.
31. Кількісна і кейнсіанська теорія грошей: від чого залежить попит на гроші.
32. Оцінка кредитоспроможності позичальника як етап банківського кредитування
33. Політика обов'язкових резервів як інструмент реалізації тактичних цілей монетарної політики
34. Майбутня та теперішня вартість грошей.
35. Принципи безготівкових розрахунків.
36. Чим пояснюється схильність людей до заощаджень? Функція грошей як засобу накопичення.
37. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Емісія грошей.
38. Суть і елементи грошової системи.
39. Виникнення грошей. Біметалізм
40. Суть політики дорогих і дешевих грошей
41. Сутність та переваги фінансового посередництва.
42. Співбесіда з потенційним позичальником як етап банківського кредитування
43. Група Світового банку
44. Види фінансових посередників
45. Види грошових систем.
46. Валютний курс та його види.
47. Конвертованість валют
48. Епоха золотого стандарту
49. Раціоналістична концепція походження грошей
50. Валютний ринок та його регулювання
51. МВФ :цілі створення та співробітництво з Україною
52. Функція світових грошей.
53. Різновиди біметалізму та монометалізму.
54. Специфіка грошового ринку та інструменти на ньому.
55. Монетаризм М.Фрідмена.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» Спеціальність: фінанси, банківська справа та страхування	Кафедра Банківської справи та страхування	Екзаменаційний білет №1 з Дисципліни Гроші і кредит	«Затверджую» В.о.Завідувача кафедри, к.е.н.,доц. _____ (Костюк В.А.) «16» 05. 2023 р

1. Пояснити склад, класифікацію грошових агрегатів. Грошова база.

2. Задача

.Розрахуйте величину агрегатів грошової маси України, якщо:

-готівка поза банками-125млрд.грн.

готівка в касах юридичних осіб –30млрд.грн.

-депозити до запитання-71 млрд.грн.

-строкові вклади -167 млрд.грн.

-валютні заощадження -120 млрд.грн.

-кошти за трастовими операціями -1 млрд.грн.

-вартість облігацій державної позики -1,7 млрд.грн.

Тестові завдання

1. Знайти відповідності між функціями грошей та їх характеристикою:

функція	її характеристика
1.Засіб платежу	А.Обслуговує процес ціноутворення
2.Засіб накопичення	Б.Засіб погашення боргу
3.Міра вартості	В.Найбільше потерпають від інфляції

2. Підберіть правильну назву:

величина коефіцієнта, на яку збільшується кількість грошей в обігу;

1	грошовий агрегат;
2	грошова база;
3	Грошовий мультиплікатор

3.Знайдіть відповідність щодо назви процентів:

1.Депозитний-	А.Норма доходу, яка стягується банками за позичені ним кошти
2.Облігаційний-	Б.Норма доходу по депозитах клієнта
3.Обліковий-	В.Офіційний норматив ціни грошей
4.Кредитний-	Г.Норма доходу, встановлена по цінних паперах

4.Вкажіть документ, в якому обумовлюються умови кредитної операції:

1.	в договорі застави;
2.	в гарантійному листі
3.	в кредитній угоді
4.	в договорі купівлі-продажу

5. Вставте пропущений термін:

Консолідований показник резервних грошей банківської системи, на основі якого через ----- формується пропозиція грошей – це грошова база

6.Вставте правильне визначення

Довірені операції банків, фінансових та інвестиційних компаній по управлінню майном клієнта та надання інших послуг в інтересах і за дорученням клієнтів на правах довіреної особи, це -----операції.

7.Які організації(установи) є міжнародними валютно-фінансовими?

1.	Укрексімбанк
2.	НБУ
3.	ЄБРР
4.	МВФ

8.Причинами кредитних відносин є:

1. потреба в стартовому капіталі;
2. сезонність виробництва;
3. тривалий виробничий період;
4. наявність тимчасово вільних коштів в одних ланках економіки та їх нестача в інших;
5. всі відповіді вірні

9.Вкажіть правильний термін, яким визначається:

стан економіки, в якому стагнація в економічному зростанні одночасно поєднується з інфляцією	(у бланку відповідей дати одним словом)
--	---

10. Розрахувати швидкість обороту грошей, що зберігаються на розрахунковому рахунку, якщо відомо: M0 = 120 млрд.грн., M1 = 360 млрд.грн., M2 = 380 млрд.грн.

1	1 оборот
2	0.6 оборота
3	0.17 оборота
4	0.72 оборота
5	2 обороти.

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності: - методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти; - методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- робота в малих групах дає змогу структурувати практично
- семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;
- семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;
- мозкові атаки
- метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;
- кейс-метод
- метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;
- презентації
- виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

Методи викладання навчальної дисципліни «**Гроші і кредит**» сприяють вирішенню таких задач:

- у сфері навчання – засвоєння основ знань про гроші, кредит, монетарну політику, принципи і закономірності функціонування грошового обігу, грошового ринку та грошових систем,
- у сфері самосвідомості – усвідомлення свого індивідуального економічного потенціалу, формування усвідомленої громадянської економічної поведінки;
- у сфері мотивації – розвиток інтересу до проблем економіки, постійної потреби в економічному знанні, прагнення у цивілізованому підприємстві, що має стати засобом соціального захисту, полегшити вирішення проблем зайнятості молоді, їхньої адаптації до ринку.

9. Форми контролю

Відповідно до «**Положення про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України**», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 26.04.2023 р. прот. №10 основними видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Навчальний матеріал дисципліни викладається упродовж двох семестрів, поділений на три модулі.

Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи. Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу змістового модуля здійснюються у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, що можна оцінити чисельно. Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100- бальною шкалою.

Семестровий контроль з дисципліни «**Гроші і кредит**» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді та екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «**Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України**». У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи RHP (не більше 70 балів).

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $RДИС = RHP + RAT$. Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з «**Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України**» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. прот. №10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна складання	за результати
---------------------------	---------------------------------	---------------

	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс «Гроші і кредит», розроблений на базі платформи e-learn, розміщений на навчальному порталі НУБіП України. Вебсторінка. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1123>
2. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Гроші і кредит»
3. Аврамчук Л.А., Жарікова О.Б. Гроші і кредит»: навч. посіб. К.: ЦП «Компринт». 2020. 441 с.
4. Аврамчук Л.А., Жарікова О.Б. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Гроші і кредит». К.: ЦП «Компринт». 2020. 36 с.
5. Аврамчук Л.А. Муравський О.А. Словник-довідник економічних термінів з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», (DICTIONARY –REFERENCE BOOK OF THE ECONOMIC TERMS For subject MONEY AND CREDIT, full-time programs EL "Bachelor" (072 "banking and insurance"). К.: ЦП «Компринт». 2021. 40 с.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях : навч. посібник/ за ред. Б. П. Луціва. Тернопіль : Карт-бланш, 2020. 225 с.
2. Дзюблюк О.В. Гроші та кредит : підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
3. Івасів Б. С. . Гроші та кредит: підруч. К. : КНЕУ, 2011р. 404 с.
4. Лазепко І.М., Алексеєнко М.Д. та ін. Банківські операції: навч. посіб. /за наук. ред. А. М. Мороза. К. : Ун-т «Україна», 2017. 42 с.
5. Савлук М.І., Мороз А.М., Лазепко І.М. Гроші та кредит : підруч. за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. 589 с.
6. AVRAMCHUK L., KOSTIUK V. DEVELOPMENT OF CREDIT UNIONS IN THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE/Collective monograph."Компринт",2021,160с.
7. Аврамчук Л.А., Моргун А.С. Підходи до визначення ефективності депозитної політики банку. Напрями та сучасний розвиток міжнародних відносин: економічні та політичні аспекти. Запоріжжя: Класичний приватний університет. 2020. С.97-100.
8. Аврамчук Л.А., Веремій Я.С. Необхідність управління кредитним портфелем банку. *INTERNATIONAL FORUM: PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS*. 2020. № 10. С.4-10. *InterConf*, (10). 6-8 БЕРЕЗНЯ, 2020, МЕЛЬБУРН, АВСТРАЛІЯ.
9. Avramchuk Lidia ,Muravskiy Oleksii . CURRENT TRENDS IN THE BANKING CREDIT MARKET OF UKRAINE (2021) / Scientific Collection «InterConf», (75): with the Proceedings of the 2 nd International Scientific and Practical Conference «Scientific Trends and Trends in the Context of Globalization», 29-37. <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.09.2021.004>
10. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Мінфін URL: <https://index.minfin.com.ua/> (дата звернення 24. 08. 2021)
12. Офіційний сайт Unionstandardbank. Мікрокредити в Україні: переваги та недоліки URL: <https://unionstandardbank.com/>
13. Офіційний сайт НБУ URL: <http://www.bank.gov.ua>
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
15. World Deposit Rates: [Електронний ресурс]. URL: <https://europe.deposits.org/>